

Comasarea alegerilor din statele UE în 2024: de ce nu merge și în România?

Comasarea alegerilor din statele UE în 2024: de ce nu merge și în România?

Expert Forum

Semilunei 7, ap. 1

București

www.expertforum.ro

Policy brief EFOR #166, 8 februarie 2024

Politicienii au invocat în susținerea comasării alegerilor faptul că acest mecanism este folosit și de alte țări europene. Inițial, premierul Marcel Ciolacu a dat exemplul Irlandei și Belgiei¹, iar ulterior a declarat că sunt 9 țări în această situație².

EFOR a criticat deja comasarea alegerilor locale cu cele europarlamentare, din numeroase motive, care țin de legislație, practică și principii constituționale³. Deși există și aspecte pozitive, cele negative sunt a fi mai multe și înclină balanța decisiv în direcția necomasării alegerilor. Un aspect pozitiv, ar fi de exemplu, faptul că am reveni la calendarul normal pe care îl aveam pentru alegerile locale înainte de pandemie când alegerile locale se organizau în luna iunie. Este posibil ca participarea la alegerile europarlamentare să crească și ea în contextul comasării. Dar partidele mari, tradiționale ar avea de câștigat, în detrimentul partidelor mici, cu agende locale. Nu în ultimul rând, deși s-a invocat scăderea costurilor de organizare a alegerilor, reiterăm că în conformitate cu legislația în vigoare vor trebui organizate secții de votare separate pentru locale și europarlamentare, fapt care nu va conduce la scăderea costurilor. Dimpotrivă, organizarea de secții separate va agrava problemele privitoare la spațiile insuficiente, la dificultatea de a identifica resursele umane necesare. În plus există un risc semnificativ de confuzie în rândul alegătorilor cu privire la procesele electorale care se desfășoară concomitent.

În acest context, EFOR a consultat calendarul electoral din 2024 și a analizat câteva exemple de țări unde alegerile europarlamentare au loc în paralel cu cele locale sau regionale. Acest material nu este un studiu complex și foarte detaliat, ci mai degrabă un răspuns rapid la pozițiile exprimate de partidele politice.

Pentru a stabili ce alegeri locale au loc în paralel cu cele europarlamentare, am folosit mai multe surse:

- Consiliul Europei - <https://rm.coe.int/2024-calendar-elections-061223/1680ada573>
- <https://europeelects.eu/calendar/>
- Pagini ale diverselor autorități electorale
- Legislații electorale

Câteva concluzii:

- EFOR a identificat șapte țări unde alegeri locale sau regionale au loc în paralel cu cele europarlamentare
- În mai multe dintre aceste țări, legislația nu pare să fi fost modificată cu doar câteva luni înaintea alegerilor, precum se întâmplă în România. În nici un alt stat nu s-a luat decizia de comasare arbitrar, în premieră pe 2024 și cu 4 luni înainte.

---

¹ <https://www.g4media.ro/ciolacu-despre-eventuala-comasare-a-alegerilor-nu-e-nedemocratic-belgia-si-irlanda-au-anuntat-ca-vor-avea-alegeri-locale-odata-cu-alegerile-europarlamentare.html>

² <https://www.hotnews.ro/stiri-politic-26884243-ciolacu-despre-alegeri-nu-cred-argumentul-lipsei-democratie-daca-face-comasare-sunt-9-state-care-comasat-localele-europarlamentarele.htm>

³ <https://expertforum.ro/comasare-alegeri-haos/>

- În unele țări reglementările care stabilesc organizarea alegerilor în aceeași zi se regăsesc în Constituție.
- Există puține exemple (cel mai aproape fiind Ungaria și parțial Italia) unde alegerile se organizează pentru un număr semnificativ de poziții din administrația locală.
- În state precum Malta, Belgia sau Irlanda nu se organizează alegeri pentru primari.
- Unele țări, precum Italia sau Germania, organizează alegeri locale constant, pentru un număr limitat de administrații locale la fiecare runda, nu doar o singură dată la patru-cinci ani, pentru toată țara.
- În cele mai multe țări perioadele de desfășurare a alegerilor sunt aceleași de mulți ani și se întâmplă să se suprapună uneori peste europarlamentare. Deci nu au fost neapărat luate decizii în sensul de a muta data alegerilor special pentru anul 2024.
- Cel mai apropiat caz de cel românesc pare a fi Ungaria. Motivele comasării sunt similare, dar acolo Constituția a fost schimbată în 2022 pentru alegerile din 2024. Chiar dacă modificarea a fost făcută din timp, există critici privind efectele negative pe care le vor aduce aceste schimbări. Ungaria va mai avea mandate suprapuse la primari după alegerile din iunie (cei în funcție mai stau 3 luni până intra ceilalți), o inovație FIDESZ pentru care sunt criticați de opoziție și observatori externi.

Belgia

Pe 9 iunie sunt aleși reprezentanți pentru Parlamentul European, Camera Reprezentanților (150 de membri), parlamentele regionale și cele ale comunităților (franceză și germană). Alegerile locale vor avea loc separat, pe 13 octombrie 2024 și sunt organizate de autoritățile municipale.

La alegerile regionale sunt aleși reprezentanți pentru Parlamentul flamand, Parlamentul valon, Parlamentul de la Bruxelles și Parlamentul Comunității de limbă germană (25 de membri). Parlamentul Comunității Franceze este compus din toți membrii aleși ai Parlamentului valon și 19 dintre membrii de limbă franceză ai Parlamentului de la Bruxelles.

- Camera Reprezentanților (camera inferioară) este una dintre cele două camere ale parlamentului belgian și este formată din 150 de membri, aleși din 5 circumscripții de limbă franceză, cinci de limbă olandeză și din regiunea Bruxelles-Capitală⁴.
- Mandatul Parlamentului Flamand este de cinci ani și nu există posibilitatea de alegeri anticipate⁵. Este format din 124 de membri, candidații putând proveni din cele 6 regiuni electorale flamande și din regiunea Bruxelles. Legea stabilește că un candidat nu se poate înscrie în cursa electorală pentru alte alegeri din aceeași zi.

⁴ <https://www.dekamer.be/kvvcr/index.cfm>

⁵ <https://www.vlaamsparlement.be/nl/over-ons/verkiezingen>

- Parlamentul valon este format din 75 de membri⁶. Cei mai mulți dintre membri săi sunt și membri ai parlamentului Comunității franceze.
- Parlamentul regiunii Bruxelles Capitală este format din 89 de membri⁷.

Constituția stabilește că alegerile au loc în aceeași zi cu cele pentru PE (art. 65). Același lucru se menționează și pentru alegerile pentru celelalte parlamente (art. 117).⁸

Alegerile locale, pentru 581 de municipalități, sunt organizate în Belgia pe 13 octombrie, iar nu simultan cu cele europene, cum au sugerat în declarații de presă reprezentanții PSD. La aceste alegeri se aleg consilierii municipali sau provinciali. Puterea executivă (*Bourgmestre*) nu este aleasă, iar aceste persoane sunt numite de consiliu.

Cipru

Alegerile locale au loc o dată la cinci ani, simultan cu alegerile europarlamentare.⁹ Ciprioții vor vota 29 de primari, respectiv viceprimari și 443 de consilieri municipali. Alegerile locale erau programate pentru 2021, însă ca parte a unei reforme administrative au fost mutate în 2024¹⁰. Spre deosebire de România, primăriile gestionează un teritoriu mai mare, echivalent unui mic district.

Germania

Pe 9 iunie alegătorii votează în alegeri municipale (Kommunalwahl) din 9 landuri¹¹ pentru consilii locale și primari. Cu toate acestea în 2024 sunt organizate și alte alegeri la nivel regional. Regulile de organizare pot fi diferite; chiar și durata mandatelor diferă, pentru unele landuri fiind de cinci ani, iar pentru altele de șase. În octombrie sunt programate alegeri pentru parlamente ale altor landuri (Sachsen, Thüringe și Brandenburg).

Irlanda

Alegerile locale au loc la fiecare cinci ani, de regulă în mai sau iunie, iar data este decisă de guvern. În Irlanda există 31 de autorități locale și 137 de circumscripții electorale. În total se aleg 949 de consilieri pentru consilii de oraș, comitat sau în 2 cazuri de comitat și oraș (*counties/cities*)¹². Primarii nu se aleg direct, însă în 2024 va fi ales primul primar, în Limerick¹³.

⁶ <https://www.parlement-wallonie.be>

⁷ <http://www.parlbruparl.irisnet.be/>

⁸ https://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/constitution/GrondwetUK.pdf

⁹ http://elections.gov.cy/moi/elections/elections.nsf/electionstaea_el/electionstaea_el?OpenDocument

¹⁰ <https://cyprus-mail.com/2021/09/16/municipal-elections-postponed/>

¹¹ Baden-Württemberg, Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Rheinland-Pfalz, Saarland, Sachsen, Sachsen-Anhalt, <https://www.bundeswahlleiterin.de/en/service/wahltermine.html>

¹² 26 de consilii de comitat, 3 de orașe - Cork, Dublin and Galway – și 2 de oraș și comitat - Limerick and Waterford. Lista completă [aici](#).

¹³ <https://www.gov.ie/en/press-release/dbb24-cabinet-approves-legislation-for-a-directly-elected-mayor-for-limerick/>

Conform Constituției, "Alegerile pentru membrii acestor autorități locale se desfășoară în conformitate cu legea cel târziu la sfârșitul celui de-al cincilea an după anul în care au avut loc ultima dată." (Art. 28a)¹⁴. Data alegerilor este stabilită de Guvern. În ultimii 20 de ani, alegerile au fost în general organizate între 24 mai și 11 iunie¹⁵.

Italia

Alegerile locale vor avea loc pe 8 și 9 iunie (primul tur, pentru anumite localități), în paralel cu cele europarlamentare, în 3.702 municipalități (un număr relativ mai mare decât cel din anii anteriori¹⁶), dintre care 3.518 fac parte din regiuni cu statut normal, iar 184 din regiuni cu statut special¹⁷. Doar 13 localități au peste 100.000 de locuitori, iar cea mai mică are 37 de locuitori. Alegătorii votează primarul (*sindaco*) și consiliul local (*consiglio comunale*), care poate fi compus din 10 până la 48 de consilieri. Mandatul este de cinci ani. Alegerile au loc practic anual, în perioada 15 aprilie și 15 iunie, dacă mandatul se termină în primul semestru al anului, ori în aceeași perioadă a anului următor, dacă se termină în cel de-al doilea semestru. Data se stabilește prin Decizie a Ministerului de Interne, cu cel târziu 55 de zile înainte de alegeri. Pe 29 ianuarie, a fost emis un decret lege care a reglementat perioada de desfășurare pentru organizarea alegerilor locale (dar și alte reguli pentru alegerile locale și regionale)¹⁸. Vor fi organizate și alegeri regionale (posibil Piemont și Basilicata) în aceeași perioadă.¹⁹ Ca și în cazul alegerilor locale, cele regionale au loc constant, în funcție de terminarea mandatelor.²⁰ Cu alte cuvinte, rundele de alegeri în Italia sunt mult mai multe și frecvente, deci în niciun caz reducerea costurilor prin comasare nu este argumentul în organizarea scrutinurilor.

Malta

Alegerile locale și cele europarlamentare vor fi organizate pe 8 iunie. Au loc alegeri pentru consiliile locale, iar primarii nu sunt aleși direct. Pot fi aleși între 5 și 13 consilieri, cu vârsta de minim 16 ani. Există 68 de consilii pentru care se organizează alegeri o dată la cinci ani, ultima dată alegerile având loc pe 25 mai 2019. În cazul Maltei nu vorbim de o comasare arbitrară, ci există prevederi în legea electorală care stabilesc că alegerile locale vor avea loc în aceeași zi cu alegerile europarlamentare. Mai mult, există termene clare privind încheierea mandatului și se reglementează situația în care mandatele se scurtează sau prelungesc.

De asemenea, legea stabilește că "prim-ministrul poate amâna alegerea consiliilor locale sau alegerea consilierilor care urmează să aibă loc în urma dizolvării unui consiliu

---

¹⁴ [Constitution of Ireland](#)

¹⁵ [Elections Ireland: Local Elections](#)

¹⁶ [Elezioni Amministrative in Italia](#)

¹⁷ [Elezioni Amministrative 2024 - Comuni al voto](#)

¹⁸ [DECRETO-LEGGE 29 gennaio 2024, n. 7 Disposizioni urgenti per le consultazioni elettorali dell'anno 2024 in materia di revisione delle anagrafi della popolazione residente ed i determinazioni della popolazione legale.](#)

¹⁹ <https://www.fanpage.it/politica/quando-si-vota-per-le-regionali-le-amministrative-e-le-europee-nel-2024-approvato-il-dl-elezioni/>

²⁰ <https://www.tuttitalia.it/elezioni-italiane/elezioni-regionali/>

local cu o perioadă de cel mult un an, dacă în această perioadă au loc alegeri pentru deputați în Parlamentul European, alegeri generale sau referendum, iar asta numai pentru ca alegerile pentru consiliile locale să poată avea loc în aceeași zi cu alegerile pentru Parlamentul European sau alegerile generale.”²¹

În ceea ce privește candidaturile, legea stabilește că membrii Parlamentului European nu pot candida pentru consiliul local.

Ungaria

În Ungaria se organizează alegeri locale pentru primari, consilii locale și județene (*megye*). Există 19 județe plus Budapesta, respectiv 3.152 de localități, deci structura teritorială este destul de asemănătoare cu cea a României. Alegerile locale în Ungaria au fost organizate în ultimii 20 de ani între 1 și 13 octombrie. Conform unei propuneri a FIDESZ din 2022, Constituția a fost amendată pentru a permite comasarea alegerilor. Articolul 35 stabilește că:

”2) Alegerile generale pentru reprezentanții administrației publice locale și a primarilor trebuie să aibă loc în lunile aprilie, mai, iunie sau iulie ale celui de-al cincilea an de la alegerea generală anterioară a reprezentanților administrației publice locale și a primarilor, concomitent cu alegerea Parlamentului European.

(3) Mandatul organismelor reprezentative durează până în ziua alegerilor generale pentru reprezentanții administrației publice locale și a primarilor. În cazul în care alegerile nu sunt organizate din lipsă de candidați, mandatul organului reprezentativ se prelungește până în ziua alegerilor parțiale. Mandatul primarului durează până la alegerea noului primar.”²²

Una din motivațiile FIDESZ de la momentul propunerii acestei modificări a fost realizarea unei economii financiare²³. În fapt, printre criticile aduse acestei politici a fost că avantajează FIDESZ, că reduce capacitatea candidaților din local (din partea opoziției în special) de a se promova, dar și faptul că generează probleme în procesul de preluare a mandatului, prin pierderea încrederii și susținerii în primarii aflați în funcție, mai ales dacă nu mai sunt aleși – adică exact genul de situație cu care riscă să se confrunte și România.

Calendarul electoral 2024 în statele membre UE

Țara	PE	Prezidențiale	Parlamentare	Locale/regionale	Altele
Austria	9 iunie		Septembrie	Octombrie – regionale, Vorarlberg Noiembrie – regionale, Styria	
Belgia	9 iunie		9 iunie – Camera Reprezentanților	9 iunie – parlamente regionale 13 octombrie- locale	
Bulgaria	9 iunie				

²¹ [Local Government Act](#)

²² [Alaptörvény - Magyarország Alaptörvénye \(2011. április 25.\) - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye](#)

²³ [Képtelen helyzeteket teremtene a településeken a Fidesz új választási ötlete | hvg.hu](#)

Comasarea alegerilor din statele UE în 2024: de ce nu merge și în România?

Cehia	9 iunie		Septembrie - Senat	Septembrie	
Cipru	9 iunie			9 iunie - locale	
Croația	9 iunie	Decembrie (primul tur)	Până pe 22 iulie		
Danemarca	9 iunie				
Estonia	9 iunie				
Finlanda	9 iunie	28 ianuarie 11 februarie			
Franța	9 iunie				
Germania	9 iunie		11 februarie - Parțial, Berlin	9 iunie – locale, în anumite landuri 1 septembrie - parlamente regionale Saxonia și Thuringia 22 septembrie - Parlamentul regional Brandenburg	
Grecia	9 iunie				
Irlanda	9 iunie			9 iunie - locale	8 martie Referendum national
Italia	8-9 iunie			8-9 iunie – locale (primul tur, unde este cazul), regionale – posibil Basilicata și Piemont 25 februarie - regionale, Sardinia 10 martie- regionale, Abruzzo Final de an – regionale, Umbria	
Letonia	8 iunie				
Lituania	9 iunie	12 & 26 mai	13 octombrie		12 mai referendum
Luxemburg	9 iunie				
Malta	8 iunie			8 iunie - locale	
Polonia	9 iunie			7 aprilie – locale	
Portugalia	9 iunie		10 martie	4 februarie – regionale, Azore	
România	9 iunie	Noiembrie	Decembrie	Septembrie sau iunie	
Slovacia	8 iunie	23 martie & 6 aprilie			
Slovenia	9 iunie				
Spania	9 iunie			18 februarie- Parlament regional Galiția Până la 11 august – parlament regional Țara Bascilor	
Suedia	9 iunie				
Olanda	6 iunie				
Ungaria	9 iunie			9 iunie – alegeri locale	